

- 3) wartość energetyczna moszczów jest niezmiernie wysoka, szczególnie ważna dla sportowców — niema innego pokarmu, któryby był tak szybko wchłaniany przez organizm — nawet zwykły cukier wymaga przekształcenia i przetrawienia, zanim organizm może go zużytkować,
- 4) moszcze owocowe zmniejszają konsumpcję alkoholu.

W wypadkach chorobowych podkreśla prof. v. Noorden specjalne zalety moszczów, gdy chodzi o choroby infekcyjne, przy których występuje stale brak apetytu. Dawano dawki do jednego litra moszczu, co przy zawartości 9 do 10% cukru dostarczało obłożnie choremu przeciętnie jedną czwartą część jego ogólnego dziennego zapotrzebowania żywności.

Przy niedostatecznej działalności narządów trawiennych wpływają moszcze owocowe spożyte naczczo niezwykle korzystnie, wystarczają przytem ilości  $\frac{1}{4}$  do  $\frac{3}{10}$  litra, podane w stanie dobrze ochłodzonym w ciągu kilku minut. Dobroczynnego wpływu moszczu na działalność nerek nie potrzeba specjalnie podkreślać. Między innymi przytacza von Noorden rolę moszczów owocowych przy wszystkich objawach chorobowych, wymagających specjalnej diety ubogiej w sól kuchenną. Pozatem odgrywają kuracje owocowo-moszczowe bardzo ważną rolę przy schorzeniach wątroby. Leczenie cukrycy oraz kuracje odtłuszczające nie mogą się już według dzisiejszych pojęć odbyć bez pomocy moszczów owocowych. Dostarczają więc one lekarzowi nowe możliwości terapeutyczne, lecz nie przedstawiają lekarstwa uniwersalnego.

Spożycie moszczów owocowych wynosiło w Niemczech w roku 1927 zaledwie 2 miliony litrów, a obecnie wrosło do 20 milionów litrów, przyczem konsumpcja na głowę ludności wynosi coprawda tylko  $\frac{1}{3}$  litra. podczas gdy w Szwajcarii spożywa się 16-tokrotnie większą ilość. Spożycie moszczów owocowych może liczyć na dalszy rozwój, jeśli:

- 1) moszcze owocowe będą absolutnie czyste bez dodatku jakichkolwiek środków konserwujących,
- 2) produkt będzie rzeczywiście dobry i smaczny, a na każdej flasce będzie podane źródło pochodzenia,
- 3) moszcze będą przy możliwie wysokiej doskonałości możliwie tanie i łatwo dostępne dla szerokiej publiczności.

Zalecania konsumpcji owoców i moszczów przez lekarzy staje się dziś, według słów v. Noordena, nakazem chwili.

Dla orjentacji warto podkreślić, że moszcze owocowe można otrzymać przy obecnym stanie techniki następującemi sposobami: Należy użyć jedynie owoce w stanie pełnej żrąłości i dojrzałe na drzewie. Po dokładnem oczyszczeniu i wytłoczeniu moszczu trzeba unieszkodliwić, względnie usunąć drobnoustroje obecne w produkcji. Cel osiąga się dwiema drogami: